

KÚRIA

Bfv.II.597/2013/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év november hó 7. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A sikkasztás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű és a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Dabasi Járásbíróság 5.B.114/2013/2. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében elrendelt vagyonekbevitelt mellőzi; az ítélet egyéb rendelkezéseit nem érinti.

Elrendeli az I. rendű és a II. rendű terhelt által vagyonekbevitel címén befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor törvényes kamatával együtt történő visszatérítését.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Dabasi Járásbíróság a 2013. február 28. napján - bíróság elé állítás keretében tartott - tárgyaláson meghozott, kihirdetett és fellebbezés hiányában aznap jogerőre emelkedett 5.B.114/2013/2. számú ítéletével az I. rendű és a II. terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett sikkasztás büntetében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 317. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont], s ezért az I. rendű terheltet 2 év - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre,

a II. rendű terheltet 1 év - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte.

Továbbá mindkét terhelttel szemben egyaránt 749.530 forint vagyonekbevezést rendelt el, valamint rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

A bíróság az ítéletét a Be. 259. §-a (1) bekezdésének megfelelően szerkesztette, az alkalmazott jogszabályok között megjelölte a korábbi Btk. 77/C. §-ának (1) bekezdését.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélete) ellen az I. rendű és a II. rendű terhelt közös védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontját megjelölve a vagyonekbevezés alkalmazása miatt, megváltoztatás, a vagyonekbevezés mellőzése érdekében.

Az indítvány indokai szerint a vagyonekbevezés elrendelése mindkét terhelt tekintetében törvénysértő, mert a sértett kára teljes egészében megtérült, a terhelteknek pedig nem keletkezett bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyona.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1131/2013. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaposnak találta, és indítványt tett az alapítélet nyilvános ülésen történő megváltoztatására, s mindkét terhelt tekintetében a vagyonekbevezés mellőzésére.

A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy a vagyonekbevezés alkalmazása mindkét terhelt tekintetében törvénysértő intézkedés, mert a bűncselekmény elkövetése folytán nem szereztek vagyont, a sértett kára lefoglalással és kiadással megtérült, márpedig a BKv 69. számú kollégiumi vélemény I. pontja alapján nem lehet vagyonekbevezést elrendelni arra a vagyonra, amelyet a sértettnek kell kiadni vagy visszaadni, vagy amely a sértetthez már visszajutott.

A Legfőbb Ügyészség jelezte, hogy a BKv 95. I. pontja miatt egyébként sem lehetett volna elrendelni a teljes elkövetési értéknek megfelelő összegű vagyonekbevezést mindkét terhelttel szemben, mert ez kétszeres elvonást jelent.

A Legfőbb Ügyészség megjegyezte még, hogy az elkövetés tárgya az I. rendű terheltre rábízott dolog volt, ezért a bűncselekmény minősítése részben téves: az I. rendű terhelt a tettese, a II. rendű terhelt a bűnsegédje a sikkasztásnak.

A Kúria a Be. 420. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott.

A védő a felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartva szólalt föl. A legfőbb ügyész képviselője az átiratban

foglaltakat ugyancsak fenntartva, azzal megegyező indítványt tett.

A felülvizsgálati indítvány alapos.

A Kúria előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatásának nincs eljárásjogi akadálya.

A Be. 416. §-a (4) bekezdésének c) pontja kizárja a felülvizsgálatot, ha a törvénysértés különleges eljárás lefolytatásával orvosolható. Az indítványnak a Kúriához érkezése előtt a Be. 570. §-ának (1) bekezdése szerinti különleges eljárásban orvosolható csak az volt, ha a bíróság a tárgyalás alapján hozott ügydöntő határozatában a vagyonekbobzásról (vagy az elkobzásról) egyáltalán nem rendelkezett. A 2013. július 1. napjától hatályos Be. 570. §-a (1) bekezdésének a) pontja már akkor is különleges eljárásra utalja a jogorvoslatot, ha a bíróság rendelkezett ugyan a vagyonekbobzásról (vagy elkobzásról, vagy az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről), de nem a törvénynek megfelelően. Az indítvány 2013. május 13. napján érkezett a Kúriához, ezért a felülvizsgálat a Be. 603. §-ának (6) bekezdése folytán a korábbi törvény szerint került lefolytatásra.

A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a büntetőjog szabályának a megsértése miatt törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

A Kúria leszögezi, hogy a bíróság törvényt sértett, amikor az I. rendű és a II. rendű terhelttel szemben vagyonekbobzás intézkedést alkalmazott.

Az irányadó tényállás szerint a sértettől eltulajdonított 1700 liter 749.530 értékű gázolaj lefoglalásra került, így a sértett kára megtérült.

Az elkövetéskor és az elbíráláskor azonos tartalommal hatályban volt anyagi jogi rendelkezések alapján vagyonekbobzást kell elrendelni a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett [korábbi Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pont], ha pedig a vagyon már nem lelhető fel, a vagyonekbobzást pénzösszegben kifejezve kell elrendelni [korábbi Btk. 77/C. § (1) bekezdés a) pont].

Ugyanakkor – amint arra a Legfőbb Ügyészség tartalmilag helytállóan hivatkozott – a BKv. 69. számú kollégiumi vélemény alapján nem lehet vagyonekbobzást elrendelni arra a vagyonra (vagyontárgyra), amelyet a sértettnek kell kiadni vagy visszaadni, vagy amely a sértetthez már visszajutott. A kollégiumi vélemény az indokolás I.2. pontjában leszögezte, hogy az ezzel ellenkező rendelkezés nem felelne meg a jogállami követelményeknek.

A Kúria megjegyzi, hogy a vagyonekbevitel alkalmazhatóságának hiánya következik abból is, hogy a kollégiumi vélemény I. pontja szerint a vagyonekbevitel célja a bűnös úton elért vagyongyarapodás elvonása, így a sértettnek kiadandó vagy visszaadandó, vagy a sértetthez már visszajutott vagyon esetén már nincs mit elvonni az elkövetőtől. Az elvonás ugyanis elsődlegesen természetben történik, és a pénzügyben kifejezett másodlagos vagyonekbevitelre is csak akkor kerülhet sor, ha a vagyon a sértettnek nem kiadandó vagy nem visszaadandó, vagy a sértetthez vissza nem jutott.

A Kúria egyetért a Legfőbb Ügyészség azon jelzésével is, hogy a BKv. 95. számú kollégiumi vélemény I. pontja alapján a bíróság egyébként sem rendelhetett volna el a teljes elkövetési értéknek megfelelő összegű vagyonekbevitelt mindkét terhelttel szemben, mert ez a jelen ügyben kétszeres, általában pedig az elkövetők számának függvényében többszörös elvonást jelent. A BKv. 95. számú kollégiumi vélemény I. pontja visszautal a BKv. 69. számú kollégiumi vélemény III. pontjára is, miszerint ha a bűncselekményt többen követték el, minden egyes elkövetőnél külön-külön kell vizsgálni, hogy a vagyonekbevitel elrendelésének feltételei fennállnak-e.

A Kúria abban is osztja a Legfőbb Ügyészség álláspontját, hogy a bűncselekmény minősítése részben téves.

Az irányadó tényállás szerint a sértetti tulajdonú tehergépkocsi, következésképpen az abban tárolt gázolaj, az elkövetés tárgya az I. rendű terheltre rábízott dolog volt, ezért a korábbi Btk. 317. §-ának (1) bekezdésében - jogtalan elsajátításról lévén szó, közelebbről 1. fordulataiban - meghatározott sikkasztás korábbi Btk. 20. §-ának (1) bekezdése szerinti tettese egyedül az I. rendű terhelt. Ehhez a II. rendű terhelt törvényi tényálláson kívüli magatartásával szándékos segítséget nyújtott, azaz ő a korábbi Btk. 21. §-ának (2) bekezdése szerinti (fizikai) bűnsegéd volt.

A Kúria megjegyzi, hogy az elkövetői alakzatok téves meghatározása ugyanakkor a felülvizsgálatra kihatással nem bír, hiszen az - miként arra már történt utalás - az indítványhoz kötött [Be. 423. § (4) bekezdés], s az indítvány ezen kérdést nem érintette, másfelől nézve pedig az intézkedés törvénysértő alkalmazása össze sem függött az e részében törvénysértőnek mutatózó minősítéssel [Be. 416. § (1) bekezdés b) pont].

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak helyt adott, s az I. rendű és a II. rendű terhelt tekintetében a megtámadott határozatot a Be. 427. § (1) bekezdése b) pontjának 3. fordulója alapján megváltoztatta, és annak egyéb rendelkezéseit nem érintve,

a törvénynek megfelelő határozatot hozva mindkét terhelt tekintetében mellőzte a vagyonekbezártat.

A Kúria a Be. 585. §-a (1) és (2) bekezdése alapján rendelkezett a vagyonekbezártat címén esetlegesen befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt történő visszatérítéséről.

A Kúria egyébként a 2013. június 5. napján hozott Bfv.II.597/2013/5. számú végzésével felfüggesztette a vagyonekbezártat végrehajtását.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2013. november 7.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleký István s.k.
előadó bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné